

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Att:

Deres ref.

Vår ref.
13/2151-11 662.0/HENI

Dato:
Oslo, 06.01.2014

Høring - Forslag til forskrift om å autorisere manuellterapeuter (fysioterapeuter med videre utdanning innen manuellterapi) i henhold til helsepersonelloven om autorisasjon av manuellterapeuter

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 9. oktober 2013 angående ovennevnte.

I 2005 vedtok Stortinget at manuellterapeuter skal ha lignende fullmakter og plikter som fastleger på feltet muskel og skjelett. Det betyr at pasienter kan gå direkte til manuellterapeuter uten legehenvising og at manuellterapeuter har adgang til å henvise og sykemelde. Målet var å få pasienter raskere til relevant behandling, redusere sykefraværet, samfunnsøkonomiske besparelser og avlastning av fastlegene.

Manuellterapeuter er gjennom denne rolleendringen portvoktere i helsevesenet, i likhet med fastleger og kiropraktorer. De to andre helsepersonellgruppene er autorisert i samsvar med dette ansvaret, mens manuellterapeuter er autorisert som fysioterapeuter. Dette gir en misvisende yrkestittel og bidrar til uklarhet i helsevesenet.

LO ser svært positivt på at Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) gjennom denne høringen foreslår å autorisere manuellterapeuter i samsvar med den yrkesrolle som faktisk utøves og den kompetanse som en mastergrad i manuellterapi gir. LO mener en autorisasjon vil bidra til rolleklarhet og tydelighet i helsevesenet, og vil være en naturlig og nødvendig oppfølging av Stortingets vedtak fra 2005.

Samfunnsmessige gevinster

Muskel- og skjelettplager representerer den største enkeltårsaken til sykefravær i arbeidslivet. Så mye som 40 prosent av sykefraværet tilskrives denne sykdomskategorien og i tillegg kommer egenmeldinger ved akutte, og gjerne tilbakevendende, plager. 1/3 av nye uførepensjoneringer skyldes muskel- og skjelettdiagnoser.

Det er av stor betydning at pasienter med muskel- og skjelettplager raskt får tilgang til adekvat behandling. Arbeidstakeren vil da komme raskere tilbake i arbeid – og samfunnet vil spare unødvendige utgifter. Fra 2001 fikk manuellterapeuter og kiropraktorer forsøksvis rett

til å behandle uten henvisning fra lege, sykemelde sine pasienter i inntil åtte uker, henvise til legespesialist og til fysikalsk behandling i det såkalte Henvisningsprosjektet. SINTEF evaluerte prosjektet som svært vellykket; bedre ressursutnyttelse og samarbeid i helsevesenet, mer fornøyde brukere og samfunnsmessige besparelser. Til sistnevnte punkt konkluderte SINTEF at veksten i sykepengeutbetalinger var lavere i forsøksfylkene enn på landsbasis, en signifikant forskjell som settes i sammenheng med forsøket. I 2006 ble de utvidete fullmaktene permanente for yrkesgruppene manuellterapeuter og kiropraktorer.

LO mener potensialet i ordningen er stort, men manglende tydeliggjørende autorisasjon bidrar til at den blir for lite utnyttet, både av pasienter og av øvrig helsepersonell. Egen autorisasjon vil være nøkkelen til suksess, og vil bidra til økte samfunnsmessige besparelser. LO ser derfor positivt på at HOD argumenterer for at autorisasjon "vil klargjøre manuellterapeuters mer selvstendige yrkesrolle overfor pasienter og helsepersonell", i tillegg til det viktige argumentet om pasientsikkerhet. LO mener autorisasjon vil bidra til å gjøre manuellterapeuter som sådan kjent, spesielt gjennom en tydelig avgrensing mot tilliggende yrkesgrupper.

Manuellterapeuter har gjennom sin rolle som sykemelder, obligatorisk opplæring i bruk av IA-avtalen. Manuellterapeuter deltar i LOs arbeid med å redusere sykefraværet, herunder i arbeidet med forenkling og forbedring av IA-avtalen. Dette er et høyt prioritert område for LO og viktig for LOs medlemmer.

Utdannes til ny yrkesrolle

LO mener at en masterutdanning i manuellterapi er en selvstendig høyere utdanning. En mastergrad i manuellterapi skal klargjøre manuellterapeuten for en yrkesrolle med utvidete fullmakter og ansvar, når det blant annet gjelder å ta i mot, diagnostisere og henvise pasient. En ferdig utdannet manuellterapeut utøver derfor et vesensforskjellig yrke enn en fysioterapeut.

Stortinget støtter flere autorisasjoner

Stortinget har i lengre tid ønsket autorisasjon for flere personellgrupper i helse- og omsorgssektoren. LO støtter tanken om viktigheten av rolleklargjøring i helsevesenet, og mener autorisasjoner er et godt verktøy for økt pasientsikkerhet og tydelighet. Samtidig er det viktig å påpeke at autorisasjon av manuellterapeuter ikke vil ha presedensvirkning, siden de to andre helsepersonellgruppene som også har primærkontakt- og portvokterfunksjoner, fastleger og kiropraktorer, allerede er autoriserte i overensstemmelse med rollen.

Spesialtittel som fysioterapeut vil skape uklarhet

I "Delutredning 2 – vurdering av autorisasjon som manuellterapeut" (februar 2012), anbefaler Helsedirektoratet at manuellterapeuter innlemmes i dagens spesialistgodkjenningsordning. Dette har også vært standpunktet til Norsk Fysioterapeutforbund. I etterkant har regjeringen gjort det klart at det ikke er hensiktsmessig eller ønskelig med en utvidelse av den offentlige spesialistgodkjenningsordningen (Statsbudsjettet 2014). LO har merket seg at den ordning som av flere instanser er blitt skissert opp som det eneste alternativet til særskilt autorisasjon, dermed ikke lenger er aktuell. Autorisasjonsordningen ligger utenfor dette godkjenningssystemet, og LO ser det som naturlig å velge dette alternativet,

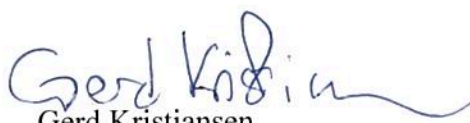
LO støtter departementets vurdering av at en eventuell spesialistgodkjenning kunne ha signalisert at manuellterapeuter ikke er en del av førstelinjetjenesten, noe som ikke medfører riktighet, og som kunne skapt uklarhet både hos pasient og helsepersonell.

Autorisasjon nyttig for å sikre unik norsk ordning

I internasjonal sammenheng er norske manuellterapeuters utdanning og yrkesrolle i en særstilling i kraft av sine fullmakter på vegne av det offentlige. Siden manuellterapeuter utenfor Norge ikke er utdannet til å være primær- og portvoktere i helsevesenet, er det komplisert å sammenligne yrkesgruppen på tvers av landegrensene.

En autorisasjon av manuellterapeuter innebærer at manuellterapi blir et "lovregulert yrke" (jf. Yrkeskvalifikasjonsdirektivet). Dette vil gi godkjenningsmyndighetene bedre muligheter til å kontrollere kompetanse og ferdigheter hos søkere med utenlandsk utdanning, samt at det vil forenkle godkjenningsordningen betydelig.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Gerd Kristiansen
LO-leder